

POSTANOWIENIE

2 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 2 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa T.G., Z.G., J.S., M.S. i K.S.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 8 września 2023 r., I ACa 986/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwoty po 1080 zł (tysiąc osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego - z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 7 kwietnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie ustalił, że bliżej określona umowa o dewizowy kredyt mieszkaniowy/inwestorski zawarta pomiędzy powodami T.G. i Z.G. a Bankiem1 spółką akcyjną z siedzibą w W. – poprzednikiem

prawnym pozwanego Bank spółki akcyjnej z siedzibą w W. – jest nieważna (pkt I); zasądził od pozwanego na rzecz wymienionych powodów kwotę 210.848,23 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od 6 maja 2021 r. do dnia zapłaty (pkt II) oraz rozstrzygnął w sprawie kosztów procesu (pkt III).

2. Na skutek apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 8 września 2023 r. zmienił zaskarżony wyrok w pkt II w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powodów wymienioną tam kwotę z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 kwietnia 2022 r. do dnia 8 września 2023 r. – za jednoczesnym zaofiarowaniem przez powodów zwrotu pozwanemu otrzymanej kwoty 330.128 zł albo zabezpieczeniem roszczenia o jej zwrot, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

3. Od wymienionego wyroku skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Podniósł, że w sprawie zachodzi oczywista zasadność skargi kasacyjnej, przejawiającą się w zastosowaniu przez Sąd Apelacyjny dyspozycji art. 385¹ § 1 k.c. do umowy kredytu stricte dewizowego (walutowego). Podał ponadto, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na konieczności odpowiedzi na następujące pytanie: czy w przypadku umowy kredytu, która: 1) wyraża kwotę kredytu w walucie obcej, 2) od samego początku zawiera postanowienia, które dają kredytobiorcy wybór i umożliwiają wypłatę kredytu w walucie obcej albo w walucie polskiej przy zastosowaniu przeliczenia w oparciu o kursy pochodzące z tabeli kursów, 3) od samego początku zawiera postanowienia, które dają kredytobiorcy wybór i umożliwiają spłatę kredytu w walucie obcej albo w walucie polskiej przy zastosowaniu przeliczenia w oparciu o kursy pochodzące z tabeli kursów – w sytuacji uznania, że umowa kredytu zawiera niedozwolone postanowienia umowne odsyłające do tabeli kursów, możliwe jest utrzymanie umowy w mocy i jej wykonywanie w oparciu o istniejące postanowienia umożliwiające wypłatę i spłatę kredytu bezpośrednio w walucie obcej, skoro nie uległy one eliminacji?

4. Powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej a także o zasądzenie od pozwanego

na rzecz powodów kosztów zastępstwa procesowego powodów, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna strony pozwanej pomimo obszerności rozważań nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 lub 4 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

7. Przedstawione przez skarżącego argumenty nie dają wystarczających podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Na wstępie wypada zauważyć, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu

Najwyższego oczywista zasadność skargi ma miejsce wówczas, gdy zachodzi kwalifikowane naruszenie przepisów prawa – jest ono widoczna *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (zob. np. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12). Analiza sprawy wskazuje, że ustalenia sądów nie zawierają takich kwalifikowanych uchybień. Przede wszystkim twierdzenie o oczywistej zasadności skargi ma zdaniem skarżącego podstawę w tezie, że udzielony powodowi kredyt miał charakter dewizowy (walutowy). Tymczasem ustalenia w tej kwestii – zarówno Sądu Okręgowego (k. 204 akt sprawy) jak i Sądu Apelacyjnego (k. 311v akt sprawy) – są odmienne. Należy przy tym zwrócić uwagę, że ustalenia faktyczne co do przesłanek uznania dewizowego bądź złotowego charakteru kredytu (zwłaszcza w kwestii faktycznych transferów pieniężnych) zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. nie podlegają badaniu przez Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Niezależnie od tego, skarżący nie dostarczył wystarczających argumentów, by ustalenia Sądów *meriti* w kwestii charakteru udzielonego powodowi kredytu były błędne, a tym bardziej – by błąd ten miał postać kwalifikowaną.

8. Również podniesione przez skarżącego „istotne zagadnienie prawne” nie spełnia wymogów przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Kluczowymi kwestiami w tym zagadnieniu są: po pierwsze, założenie walutowego charakteru kredytu, po drugie, możliwość utrzymania w mocy umowy pomimo uznania niedozwolonego charakteru postanowień odsyłających do kursów walut określonych w tabeli kursów banku kredytującego. Pierwsza kwestia była już poruszana wyżej. Natomiast co do drugiej, to nawet jeśli założyć forsowaną przez skarżącego tezę o walutowym charakterze kredytu, to, jak już Sąd Najwyższy kilkakrotnie stwierdzał w podobnych sprawach, nie wyklucza to możliwości stwierdzenia w niej niedozwolonych postanowień umownych. Przepis art. 385¹ § 1 k.c. znajduje zastosowanie do oceny postanowień wszystkich umów zawieranych pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem oraz niektórych umów zawieranych w obrocie obustronnie profesjonalnym (art. 805 § 4 k.c.). Nawet zatem udzielenie kredytu w walucie obcej

nie wyklucza zastosowania do oceny takiej umowy art. 385¹ k.c. (zob. rozstrzygnięcia w podobnych sprawach zawarte w postanowieniach: z 1 lutego 2023 r., I CSK 6246/22; z 7 czerwca 2023 r., I CSK 828/23; z 21 września 2023, I CSK 2266 i z 16 listopada 2023 r., I CSK 3420/23). Natomiast kwestia utrzymania umowy kredytu w mocy w razie stwierdzenia abuzywności niektórych jej postanowień była także rozstrzygana wielokrotnie przez Sąd Najwyższy. Ugruntowaną w tej mierze linię orzecznictwa potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, stwierdzając m. in., że w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów (pkt 1 uchwały). Zgodnie z art. 87 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym uchwała ta ma moc zasady prawnej i wiąże Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

11. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, §1¹ i § 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(G.N.-J.)

[r.g.]

